

Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd SOU 2023:25

(Ert diarienummer Ju2023/01301)

Sammanfattande synpunkter

Migrationsverket har i sak inga synpunkter på frågan om det ska införas ett kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd eller inte. När det gäller utformningen av utredningens förslag ställer sig Migrationsverket positivt till att det ska införas ett särskilt kunskapsprov för att kontrollera utlänningens kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället. Migrationsverket instämmer även i förslaget om att Universitets- och högskolerådet och Trafikverket ska ansvara för att ta fram och genomföra kunskapsprovet samt att Migrationsverket, vid en ansökan om permanent uppehållstillstånd, ska bedöma om kunskapskravet är uppfyllt eller inte, eller om det föreligger skäl för undantag från nämnda krav. Fördelningen av ansvar mellan aktörerna minimerar även risken för att resultatet på provet kan komma att uppfattas som ett förhandsbesked i frågan om permanent uppehållstillstånd.

Därutöver lyfter Migrationsverket upp behovet av förtydliganden i vissa delar, framför allt gällande bedömningen av särskilda skäl för undantag från kunskapskravet, som riskerar att bli komplicerad och resurskrävande. Enligt Migrationsverkets bedömning finns det även behov av kompletterande författningsstöd när det gäller möjligheten för Migrationsverket att kunna lämna ut sekretessbelagda uppgifter till Universitets- och högskolerådet samt för Universitets- och högskolerådet eller Trafikverket att kunna lämna ut information till Migrationsverket efter att permanent uppehållstillstånd har beviljats.

Migrationsverket instämmer dock inte i utredningens bedömning om att de extra kostnader som ett införande av ett kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd skulle innebära kan hanteras inom verkets befintliga anslag.

Ett förväntat utfall av införandet av ett kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd är att färre utlänningar beviljas permanent uppehållstillstånd.

Detta innebär att fler utlänningar kommer vistas i Sverige under längre tid med tidsbegränsade uppehållstillstånd och ansöka om fortsatt uppehållstillstånd samt permanent uppehållstillstånd vid fler tillfällen. Det saknas dock en analys av vilka effekter detta kan få och hur det påverkar Migrationsverkets prövning.

Avslutningsvis kan det vara värt att lyfta upp att flertalet av de slutsatser som utredningen kommit fram till framöver skulle kunna påverkas i väsentlig mån av kommande författningsändringar och utlovade reformarbete. Här åsyftas främst den utredning som omnämns i Tidöavtalet kring utmönstringen av permanent uppehållstillstånd för de personer som beviljats ett asylrelaterat tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Avsnitt 10 Reglering av kunskapskravet

Avsnitt 10.4 Vilka ska omfattas av kunskapskravet

Migrationsverket ställer sig positivt till utredningens förslag om att begränsningarna i ålder som idag gäller enligt 5 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716) föreslås gälla även för kunskapskravet. Ett mer enhetligt regelverk är enklare att tillämpa och mer resurseffektivt samt skapar en större förutsägbarhet för den enskilde. Enhetlighet underlättar även Migrationsverkets arbete med framtida digitalisering.

När det gäller personer som ansöker om ställning som varaktigt bosatt ställer sig Migrationsverket positivt till att även denna kategori sökande föreslås behöva uppfylla föreslagna kunskapskrav. Utöver vinsterna med ett enhetligt system skulle förslaget även minska risken för missbruk och kringgående av regelverket som annars hade kunnat bli fallet. Migrationsverket har noterat ett ökat antal ansökningar om ställning som varaktigt bosatt i Sverige och en av anledningarna till detta bedöms vara att det idag är en enklare väg, med lägre krav för att beviljas permanent uppehållstillstånd.

Vidare kan det övervägas att göra hänvisningen i 5 a kap. 3 a § utlänningslagen tydligare och därigenom minska risken för feltolkningar genom att hänvisa till 5 kap. 7 § *punkten 3*.

Avsnitt 11 Kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd

Migrationsverket har i sak inga synpunkter på frågan om det ska införas ett kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd eller inte men för det fall ett sådant krav införs ställer sig Migrationsverket positivt till att det ska införas ett särskilt prov för att kontrollera utlänningens kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället och att det inte ska vara möjligt för utlänningen att på andra sätt visa att kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt.

En ordning där utlänningen, enligt principen om fri bevisvärdering, på andra sätt, kan visa att han eller hon har de kunskaper som krävs för att uppfylla kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd har flera nackdelar. Som belyses i utredningen kan en sådan ordning ifrågasättas utifrån rättssäkerhetsskäl. Det riskerar även att öppna upp för missbruk, genom exempelvis förfalskning eller manipulering av intyg och betyg etcetera. Därtill skulle handläggningen bli mer resurskrävande och det skulle krävas att berörd personal har goda kunskaper för att kunna göra en korrekt bevisvärdering av det inlämnade underlaget, kunskaper som till exempel Migrationsverkets personal idag saknar. Att i handläggningen kontrollera ett provs resultat är väsentligen mindre resurskrävande för tillämparen än en fri bedömning av andra faktorer. Det underlättar även möjligheterna för att automatisera eller på andra sätt digitalisera handläggningen.

Avsnitt 12 Ytterligare undantag från kunskapskravet

Avsnitt 12.2 Undantag från kunskapskravet ska medges endast om det finns särskilda skäl

Utredningen föreslår att det ska vara möjligt att göra undantag från kunskapskravet om det föreligger särskilda skäl. Migrationsverket konstaterar att man lagkonstruktionsmässigt valt att använda sig av ett redan befintligt lagrum – 5 kap. 8 § p. 3 utlänningslagen. I denna bestämmelse finns idag bedömningen av huruvida det föreligger särskilda skäl till varför en utlänning inte behöver uppfylla *försörjningskravet*. Dessa två bedömningar återfinns således i samma bestämmelse och använder sig av samma rekvisit men ska skilja sig åt vad gäller vilka omständigheter som i respektive del ska tas hänsyn till. Det vore därför önskvärt om det i kommande förarbeten tydligt framgick både att och hur dessa ska särskiljas från varandra, i syfte att minimera risken för sammanblandning hos tillämparen.

Att prövningen om det föreligger särskilda skäl skiljer sig åt mellan bedömningen av försörjningskravet och kunskapskravet riskerar att göra tillämpningen mer komplicerad samt mindre begriplig och förutsebar för den enskilde. I sammanhanget efterfrågar Migrationsverket även vägledning kring om omständigheter som idag kan utgöra särskilda skäl enligt 5 kap. 8 § p. 3 utlänningslagen också kan utgöra särskilda skäl för undantag från nu föreslaget kunskapskrav. Exempelvis undantas munkar och nunnor idag från försörjningskravet och i vissa enskilda fall kan det anses föreligga särskilda skäl om utlänningen under en längre tid och trots ansträngningar inte lyckats uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd.¹ Dessa specifika exempel nämns inte i nu aktuellt förslag.

Migrationsverket efterfrågar även vägledning kring hur bedömningen av om det föreligger särskilda skäl att göra undantag från kunskapsprovet ska kunna göras

¹ Prop. 2020/21:191 s. 75-76.

delvis.² Det vore samtidigt önskvärt med ytterligare vägledning kring hur bedömningen ska göras på funktionsnedsättningar som inte bedöms som permanenta.³

Vidare, i utredningen redogörs för skillnaden mellan undantag från kunskapskravet på grund av särskilda skäl och möjligheten att medges anpassning av provet. Migrationsverket förutser att gränsdragningen däremellan kan bli svårbedömd för Migrationsverkets personal men också upplevas som otydlig för den enskilde. Det är svårbedömt för Migrationsverket att i sin bedömning av huruvida det föreligger särskilda skäl avgöra om utlänningen skulle kunna få anpassning till provet och/eller att en sådan anpassning skulle göra att utlänningen verkligen har förmåga att genomföra kunskapsprovet. Det är också viktigt att Migrationsverkets bedömning av särskilda skäl inte kan komma att framstå som en form av överprövning av ett eventuellt beslut från Trafikverket om att neka anpassning. Ett beslut som Migrationsverket för övrigt inte kommer ha tillgång till såtillvida utlänningen själv inte lämnar in det som bevisning i ärendet.

Handläggningen av särskilda skäl för undantag från kunskapskravet riskerar att bli komplicerad och resurskrävande. För att göra tillämpningen mer rättssäker och förutsebar för den enskilde vore det därför önskvärt med ytterligare vägledning.

Avsnitt 12.2 Utredning och standardiserat intyg

Migrationsverket ställer sig positivt till att det föreslås att Socialstyrelsen ska ta fram ett speciellt anpassat läkarintyg för att underlätta verkets bedömning av om det föreligger särskilda skäl för undantag från kunskapskravet. Som lyfts fram ovan riskerar dessa ärenden att bli svårbedömda och komplicerade att handlägga och Migrationsverkets personal saknar idag den expertkunskap som krävs.

Migrationsverket noterar att formuleringen i förslaget till förordning (om utredning i ärenden om undantag från kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd) kan väcka behörighetsfrågor i och med att Migrationsverket i handläggningen av ansökningar om permanent uppehållstillstånd utreder och därefter bedömer om det föreligger undantag från de särskilda kraven för permanent uppehållstillstånd. Förslaget kan därför uppfattas som att Socialstyrelsen ges i uppdrag att ta fram föreskrifter över Migrationsverkets handläggning.

² Jämför SOU 2023:25 s. 271.

³ Jämför SOU 2023:25 s. 271.

Avsnitt 13 Handläggning av kunskapskravet

Avsnitt 13.1.1 Handläggningen efter införandet av nya bestämmelser

Migrationsverket instämmer i utredningens bedömning om att det ska vara Migrationsverket som prövar om undantag ska medges från kunskapskravet för att skapa en mer enhetlig tillämpning och ordning. Särskilt med beaktande av att det är Migrationsverket som fattar beslut om frågan om permanent uppehållstillstånd och har att bedöma om det föreligger andra skäl för undantag från de särskilda kraven för permanent uppehållstillstånd i 5 kap. 7 § utlänningslagen.

Avsnitt 14 Ansvar för kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd

Migrationsverket välkomnar utredningens förslag i frågan om att ansvaret för att ta fram och genomföra kunskapsprov bör läggas hos Universitets- och högskolerådet samt Trafikverket. Som lyfts fram i utredningen saknar Migrationsverket den expertkompetens som krävs för att ta fram, ansvara för samt genomföra kunskapsprovet. För det fall Migrationsverket ges det övergripande ansvaret för systemet med kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd kan det även hävdas att besluten som meddelas i detta system anses som en form av förhandsbesked som föregår Migrationsverkets egentliga prövning av frågan om uppehållstillstånd.

Avsnitt 15 Genomförandet av kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd

Avsnitt 15.1 När och var ska provet kunna göras?

Migrationsverket noterar att den föreslagna formuleringen av 4 b kap. 6 § utlänningsförordningen (2006:97) innebär att en person som har ansökt om fortsatt uppehållstillstånd i tid inte kan genomföra kunskapsprovet för det fall giltighetstiden på det tidigare gällande uppehållstillståndet har löpt ut. Vidare är gruppen som enbart har ett arbetstillstånd - och således vistas i Sverige antingen med visering eller under viseringsfri tid - inte är aktuell för att ansöka om permanent uppehållstillstånd och således inte heller för att genomföra kunskapsprovet.

Avsnitt 15.3 Rättning och resultat på kunskapsprovet

Enligt föreslagna 4 b kap. 13 § utlänningsförordningen ska det vara Universitets- och högskolerådet som beslutar om resultat på kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd utifrån uppgifter om antalet godkända poäng eller eventuellt fusk från Trafikverket.

Även om det kanske är underförstått anser Migrationsverket att det behöver förtydligas att Universitets- och högskolerådet i sitt beslut om resultat på kunskapsprovet ska beakta eventuell information som myndigheten har fått från Trafikverket om fusk. Migrationsverkets möjligheter att i efterhand återkalla ett beviljat permanent uppehållstillstånd är relativt begränsade (se 7 kap. 1 §

utlänningslagen) och en situation där information som redan vid provtillfället finns tillhanda beaktas av Universitets- och högskolerådet först i ett senare skede vore mindre lämpligt.

Avsnitt 15.6 Fusk

Migrationsverket anser att det bör övervägas att reglera så att Universitets- och högskolerådet kan återkalla eller upphäva ett tidigare beslut om resultat på kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd enligt 4 b kap. 13 § utlänningsförordningen.

I de fall det i efterhand framkommer att utlänningen använt sig av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försökt att vilseleda vid kunskapsprovet finns det en rättslig möjlighet för Migrationsverket att återkalla ett redan beviljat permanent uppehållstillstånd med stöd av 7 kap. 1 § utlänningslagen. Det kan dock vara värt att påpeka att möjligheten att återkalla ett uppehållstillstånd för någon som vistats i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd endast kan göras om det finns synnerliga skäl. I de fall utlänningen har fortsatt rätt att vistas i landet efter återkallelsen av det permanenta uppehållstillstånd – exempelvis personer med statusförklaring som då istället som regel beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd – kommer dessa kunna åberopa resultatet på kunskapsprovet vid nästa ansökan om permanent uppehållstillstånd, ett resultat som då enligt 4 b kap. 13 § utlänningsförordningen alltså är gällande.

Avsnitt 16 Personuppgiftsbehandling och sekretess

Avsnitt 16.2.4 Utlämning av uppgifter

Enligt den föreslagna 4 b kap. 16 § utlänningsförordningen ska Migrationsverket när det kommer in en ansökan om permanent uppehållstillstånd begära att Universitets- och högskolerådet lämnar ut uppgift om utlänningens resultat på kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd. Det kan finnas situationer där Migrationsverket bedömer att det inte är behövligt att begära in uppgifter om resultat på kunskapsprovet, exempelvis om utlänningen är undantagen kunskapskravet på grund av sin ålder, alternativt om det föreligger särskilda skäl, eller där det finns skäl att avslå ansökan på en annan grund. En obligatorisk bestämmelse där Migrationsverket oavsett omständigheterna ska begära in uppgifter synes därför inte vara resurseffektiv, ändamålsenlig och i vissa fall inte heller möjlig.

Vidare hade det varit mer resurseffektivt om informationsinhämtningen inte kopplades till när en ansökan om permanent uppehållstillstånd *kommer in* eftersom utlänningen vid den tidpunkten kanske ännu inte har gjort kunskapsprovet eller hunnit få beslut om resultat. Som poängteras i utredningen är det förutsättningarna vid beslutstillfället som ska ligga till grund för beslutet och det är därför lämpligare att informationsinhämtningen görs i samband med beslut och inte när ansökan kommer in. Att inte koppla informationsinhämtningen till en specifik tidpunkt under handlägningsprocessen skulle även möjliggöra att Migrationsverket inhämtar uppgifter vid flera tillfällen – exempelvis om utlänningen har gjort om

kunskapsprovet – samt på begäran från migrationsdomstol vid deras prövning av ett eventuellt överklagande.

Migrationsverket föreslår mot den bakgrunden att 4 b kap. 16 § utlänningsförordningen formuleras enligt följande:

Universitets- och högskolerådet ska på begäran från Migrationsverket lämna ut uppgift om resultat på kunskapsprovet för permanent uppehållstillstånd.

I sammanhanget är det även av vikt att förtydliga att informationsutbytet mellan Migrationsverket och Universitets- och högskolerådet behöver vara digitalt. Ett förfarande där Migrationsverket i varje enskilt ärende behöver kontakta Universitets- och högskolerådet manuellt via telefon eller mail bedöms inte vara resurseffektivt för någon av myndigheterna. Ett sådant förfarande öppnar även upp för misstag och olika former av missbruk. Uppgift om resultat på kunskapsprovet som Migrationsverket kan få del av från Universitets- och högskolerådet bör inkludera om utlänningen har fått godkänt eller inte, vilka delprov utlänningen har klarat respektive inte klarat samt information om utlänningen har använt otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilselett vid kunskapsprovet. Informationen kan vara till stöd för bedömningen av särskilda skäl och uppgiften att utlänningen fuskat kan även vara en omständighet som bör vägas in i bedömningen av vandelskravet i 5 kap. 7 § p. 2 utlänningslagen.

För att informationsinhämtningen från Universitets- och högskolerådet ska bli så effektiv och rättssäker som möjligt kan Migrationsverket komma att behöva lämna den sökandes personuppgifter såsom namn och/eller personnummer för att möjliggöra för Universitets- och högskolerådet att ge ut uppgifter gällande rätt individ. Detta är information som omfattas av sekretess och det vore därför önskvärt med ett uttryckligt lagstöd. Enligt Migrationsverket är varken 10 kap. 2 § eller 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) direkt tillämpliga på den aktuella situationen. Verket anser därför att det bör utredas huruvida det bör införas ett lagstöd för Migrationsverket att lämna ut uppgift till Universitets- och högskolerådet.

Bestämmelsen om informationsutbyte i 4 b kap. 16 § utlänningsförordningen gäller endast när Migrationsverket i samband med en ansökan om permanent uppehållstillstånd begär att få del av uppgift från Universitets- och högskolerådet. Det föreslås ingen skyldighet för Universitets- och högskolerådet eller Trafikverket att självmant lämna ut uppgifter om det i efterhand framkommer uppgifter som är av betydelse för Migrationsverkets prövning. Det vore därför önskvärt om lagstiftaren i det kommande lagstiftningsarbetet även såg över möjligheterna för Universitets- och högskolerådet samt eventuellt även Trafikverket att lämna ut uppgift till Migrationsverket om det i efterhand framkommit att utlänningen har använt sig av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilselett vid kunskapsprovet.

Avsnitt 17 Överklagande och omprövning

Avsnitt 17.5 Överklagande av avslag på ansökan om permanent uppehållstillstånd för att kunskapskravet inte är uppfyllt

Migrationsverket delar utredningens bedömning om att överklagandebestämmelsen i 14 kap. 3 a § utlänningslagen ska tillämpas även för kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd.

Som framgår gäller dock bestämmelsen endast i de fall beslut om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd har beviljats men där ansökan om permanent uppehållstillstånd avslagits för att de särskilda kraven inte är uppfyllda.⁴ I asylärenden (5 kap. 1 § utlänningslagen) och anknytningsärenden (5 kap. 3-3 a §§ samma lag) utgör detta inte ett problem då utlänningen inte kan få en ansökan om permanent uppehållstillstånd prövad om han eller hon inte först har visat att villkoren för tidsbegränsat uppehållstillstånd är uppfyllda. Motsvarande krav finns dock inte när det gäller utläningar som beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § utlänningslagen såsom exempelvis arbetstagare, studenter på forskarnivå etcetera. För denna grupp är kravet att de ska uppfylla villkoren för att beviljas permanent uppehållstillstånd enligt bestämmelsen innan en prövning om de särskilda kraven i 5 kap. 7 § utlänningslagen görs. Denna grupp beviljas därför som regel inte ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och i de fall ansökan avslås för att de särskilda kraven i 5 kap. 7 § utlänningslagen inte är uppfyllda är, utifrån förarbetena, överklagandebestämmelsen i 14 kap. 3 a § utlänningslagen inte tillämplig.

Denna grupp riskerar således inte att kunna få ett avslag på en ansökan om permanent uppehållstillstånd för att kunskapskravet inte är uppfyllt prövad i högre instans.

Avsnitt 18 Återkallelse av permanent uppehållstillstånd och ställning som varaktigt bosatt i Sverige

Migrationsverket ställer sig positiv till klargörandet om att återkallelsebestämmelsen i 7 kap. 1 § utlänningslagen bör kunna användas i de fall det i efterhand framkommer att utlänningen använt sig av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilselett vid kunskapsprovet. Det är dock värt att belysa att denna möjlighet kommer vara begränsad eftersom det krävs att det föreligger synnerliga skäl för att återkalla ett tillstånd om utlänningen har vistats i Sverige i mer än fyra år, vilket utlänningen som regel kommer ha varit i dessa fall.

För att Migrationsverket ska pröva om ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas med anledning av utlänningen använt sig av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilselett vid kunskapsprovet krävs att verket får information om fusket. Som lyfts under avsnitt 16.2.4 omfattar 4 b kap. 16 § utlänningsförordningen enbart situationerna där det finns en öppen ansökan om

⁴ Prop. 2020/21:191 s. 177.

permanent uppehållstillstånd och inte situationen där information om fusk framkommer i efterhand.

Avsnitt 20 Konsekvenser av förslagen

Avsnitt 20.3.2 Ekonomiska konsekvenser för staten

Migrationsverket konstaterar att de bedömningar som görs i betänkandets konsekvensanalys i väsentliga delar sker med hänvisning till myndighetens prognos över förväntade ansökningar om permanent uppehållstillstånd åren 2023-2026. Migrationsverket anser att det är en rimlig utgångspunkt för den övergripande konsekvensanalysen men det måste betonas att det finns en osäkerhet i beräkningar av antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd, eftersom det i sig rör sig om prognoser. Antaganden om hur många som i sin tur åberopar att det föreligger särskilda skäl att göra undantag från kunskapskravet är av naturliga skäl i ännu högre grad behäftat med osäkerhet. Som konstateras i utredningen är det även svårt att bedöma om och i så fall i vilken omfattning antalet ansökningar kommer att bli lägre på grund av ett införande av kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd. Även andra aviserade lagändringar eller kommande reformarbete kan komma att påverka antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd framöver.⁵ Det är således först när Migrationsverket har ett utfall som verket kan uttala sig om de faktiska konsekvenserna.

När det gäller prognosen (som återges i tabellform på s. 371 i utredningen) vill Migrationsverket dock uppmärksamma att prognosen inte inkluderar ärenden gällande ställning som varaktigt bosatt i Sverige. En ärendekategori som framöver, enligt utredningens förslag, kommer att omfattas av kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd. Enligt myndighetens prognoser kan cirka 2 500 sådana ansökningar bli aktuella per år.

Gällande uppskattningen om cirka 40 000 ansökningar om permanent uppehållstillstånd per år kan det också vara värt att påtala utredningens skrivning ”Vidare bör kvotflyktingar räknas bort” (s. 372). Även här måste utgångspunkten för utredningen vara tabellen på sida 371, där asyl-, anknytning- och arbetsmarknadsärenden ingår. I dessa siffror är således kvotflyktingar inte inkluderade och de behöver därför inte räknas bort.

Migrationsverket delar dock inte utredningens bedömning om att de föreslagna lagändringarna med anledning av införande av ett kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd ryms inom ram. Bland annat har det i uppskattningen av kostnader för Migrationsverket för bland annat uppdatering av dokumentation och information, utbildning av personal etcetera inte beaktats kostnader för

⁵ Som tidigare nämnts kan till exempel den i Tidöavtalet aviserade utredningen där bland annat utmönstring av permanent uppehållstillstånd för de personer som beviljats ett asylrelaterat tidsbegränsat uppehållstillstånd få stor påverkan på antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd i framtiden.

framtagandet av ett digitalt system för informationsinhämtning från Universitets- och högskolerådet.

I *Budgetunderlag 2024-2026* från februari i år lyfter Migrationsverket att det under budgetperioden kan komma att krävas ökade resurser för att genomföra aviserade reformer. Särskilt eftersom förvaltningsanslagets beräknade ram minskar kraftigt kommande år enligt budgetpropositionen för 2023.

Konsekvensanalysen i utredningen utgår ifrån kostnader för Migrationsverkets prövning av om kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt inklusive bedömningen av om det finns särskilda skäl för undantag från kravet. Som nämns i utredningen kan ett förväntat utfall av ett införande av kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd bli att färre personer beviljas permanent uppehållstillstånd. Det saknas dock en analys av vilka effekter detta kan få och hur det påverkar Migrationsverkets prövning.

En förväntad effekt är att fler utlänningar kommer att vistas i Sverige med tidsbegränsade uppehållstillstånd under en längre tid. Vilket i sin tur föranleder att Migrationsverket kommer att behöva pröva fler ansökningar om fortsatt, tidsbegränsat uppehållstillstånd. Även antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd kan förväntas öka då en utlänning eventuellt kommer att behöva ansöka en eller flera gånger innan han eller hon kan visa att villkoren för permanent uppehållstillstånd är uppfyllda. Migrationsverket noterar även att lång vistelse i Sverige med tillfälligt uppehållstillstånd ofta innebär att prövningen i sig blir mer komplex med ett med tiden ökande antal aspekter att ta hänsyn till.

På grund av många osäkerhetsfaktorer, såsom prognos för antalet ansökningar, hur stor andel som kommer beviljas respektive få avslag på ansökan om permanent uppehållstillstånd på grund av kunskapskravet samt kommande lagförslag och reformarbete är det svårt för Migrationsverket att ge exakta uppgifter om vad detta kan få för ekonomiska konsekvenser för verket. Fler ansökningar innebär dock en kostnadsökning.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad tjänsteförrättande generaldirektör efter föredragning av den rättsliga experten Camilla Odin.

Carl Bexelius